

Mendelova univerzita v Brně
Agronomická fakulta
Ústav agrosystémů a bioklimatologie

**Analýza trhu a dostupnost biopotravin v regionu
Brno-město - Jihomoravský kraj**
Bakalářská práce

Vedoucí práce:
Ing. Tamara Dryšlová, Ph.D.

Vypracovala:
Kamila Havigerová

Brno 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci: Analýza trhu a dostupnost biopotravin v regionu Brno-město - Jihomoravský kraj vypracovala samostatně a veškeré použité prameny a informace uvádím v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a v souladu s platnou *Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Jsem si vědoma, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne: 21.dubna 2017

.....

podpis

Poděkování

Ráda bych vyjádřila poděkování paní Ing. Tamaře Dryšlové, Ph.D. za pomoc, rady a vstřícnost, které mi pomohly k vypracování bakalářské práce.

Dále děkuji obchodním subjektům za povolení k cenovému monitoringu a pořízení fotografií na prodejně a také za ochotu sdělit mi jakékoliv informace.

ABSTRAKT

Bakalářská práce na téma Analýza trhu a dostupnost biopotravin v regionu Brno-město - Jihomoravský kraj vystihuje a popisuje cíle, principy a přínosy ekologického zemědělství, hlavní kategorie vyráběných potravin a také výrobu, kontrolu a certifikaci biopotravin. Experimentální část zahrnuje stručný přehled producentů v Jihomoravském kraji a dále detailně zpracovaný přehled výrobců biopotravin v regionu Brno-město. Hlavním úkolem bylo zjištění dostupnosti biopotravin, jejich cenový monitoring a poté srovnání cen potravin z konvenční a bioprodukce. Závěrem jsou shrnuty výsledky porovnání cen potravin ve vybraných obchodech.

Klíčová slova: ekologické zemědělství, biopotraviny, producenti biopotravin, cenový monitoring

ABSTRACT

The Bachelor thesis "The Analysis of the market and the availability of organic products in region Brno centre - South Moravian region " extends and describes the aims, principles and benefits of organic farming, the main categories of maden food and also production, control and certification of the organic products. The experimental part contains the brief overview of producers in South Moravian region and it process the review of the organic's food producers in the Brno centre region. The main task was to find out the availability of the organic food, its price comparison from conventional and bioproduction. At the end the results of price comparison from selected shops are summarized.

Key words: organic farming, organic products, producers of organic food, price monitoring

OBSAH

1 ÚVOD	7
2 CÍL PRÁCE	9
3 LITERÁRNÍ PŘEHLED	10
3.1 Specifika ekologické zemědělství.....	10
3.1.1 Cíle a principy ekologického zemědělství	10
3.1.2 Přínosy ekologického zemědělství.....	12
3.1.3 Předsudky o ekologickém zemědělství.....	12
3.1.4 Hlavní rozdíly mezi ekologickým a konvenčním zemědělstvím.....	12
3.1.5 Aktuální stav ekologického zemědělství v krajích ČR.....	13
3.2 Legislativa ekologického zemědělství	15
3.2.1 Cíle a zásady zpracování ekologických potravin.....	15
3.2.2 Kontrola, certifikace a označování bioproduktů.....	16
3.3 Hlavní kategorie vyráběných potravin v ČR	20
3.4 Charakteristika biopotravin.....	21
3.4.1 Specifika výroby biopotravin.....	21
3.4.2 Počet registrovaných výrobců potravin	21
3.4.3 Distribuce biopotravin	22
3.4.4 Poptávka po biopotravinách.....	24
3.4.5 Obchod s biopotravinami.....	25
4 MATERIÁL A METODY	26
4.1 Aktuální přehled producentů biopotravin	26
4.2 Dostupnost biopotravin a charakteristika prodejních míst	26
4.3 Sledované potraviny a jejich ceny ve vybraných obchodech	26
5 VÝSLEDKY A DISKUSE	28
5.1 Počty ekologických subjektů ke 31.3.2017	28
5.1.1 Stručný přehled výrobců biopotravin v Jihomoravském kraji.....	29
5.1.2 Producenti biopotravin v regionu Brno-město.....	32

5.2 Dostupnost potravin ve vybraných prodejnách	35
5.3 Cenový monitoring potravin a cenové rozdíly	39
5.4 Diskuse – porovnání výsledků	49
6 ZÁVĚR	52
7 POUŽITÁ LITERATURA A PRAMENY	54
8 SEZNAM OBRÁZKŮ	58
9 SEZNAM TABULEK.....	59

1 ÚVOD

Již před tisíci lety využívali lidé půdu k obživě, ať už na méně rozlehlých plochách pouze pro vlastní potřebu či ve větší míře pro prodej dalším spotřebitelům. Lidé nepoužívali chemické prostředky, ani jiné techniky, které by jim pomohly ke zkvalitnění plodin, či zvýšení výnosů. Byli tak závislí na přírodních zdrojích a také počasí, které jim často zničilo celou úrodu. Dalo by se říct, že tradiční zemědělství, kterým se živilí naši předkové nemá až tak daleko k ekologickému zemědělství, jak jej odborně nazýváme.

Vše začalo tím, že se postupně snižovala kvalita potravin a zvyšoval se výskyt škůdců. Jelikož již měli lidé k dispozici umělá hnojiva či pesticidy, bylo pro ně použití dostupných a efektivních prostředků jednodušší než se ohlížet na životní prostředí. Samozřejmě se objevili odpůrci těchto postupů a začali využívat prostředky šetrné k přírodě. Tímto došlo k pěstování bioproduktů, ze kterých dále vznikaly a stále vznikají potraviny v bio kvalitě, nazýváme je biopotraviny.

Ekologické hospodářství zohledňuje nejen ohleduplnost k půdě a rostlinám, ale také ke zvířatům. Je založeno na využívání přírodních hnojiv nebo certifikovaných přípravků, které jsou šetrné k přírodě. Ze všech těchto aspektů vznikají kvalitní biopotraviny, o které se lidé čím dál více zajímají.

V dnešní době je moderní žít zdravým životním stylem, kdy člověk dbá nejen o svůj zevnějšek, ale také se ohlíží na to, zda požívá kvalitní potraviny bez chemických úprav či přísad, a právě osoby takto žijící se zaměřují na potraviny v bio kvalitě. Obrovskou výhodou je však jednoduchá dostupnost biopotravin, jelikož jsou běžně k zakoupení v supermarketech, specializovaných prodejnách, a dokonce i na internetu. Trh nabízí nepřehledné množství zboží v bio kvalitě a jsou to například mléčné a masné výrobky, ovoce, zelenina, různé pochutiny a mnoho dalších potravin. Zajímavostí je, že lze navštívit restaurace, ve kterých se vaří pouze z biopotravin, a to dle přísných pravidel, takže i zde se člověk může zdravě najíst, aniž by měl výčitky, že svojí potřebou uškodil přírodě.

V České republice je dle mého názoru pro konzumenty velmi důležitý původ potravin, a to zvláště když mají zaplatit více peněz za kvalitní stravu. Je logické, že si musíme připlatit, protože oproti konvenčnímu zemědělství mají ekologičtí zemědělci vyšší náklady na pěstování. Je to způsobené tím, že musí vynaložit větší práci, zajistit zvířa-

tům co nejlepší podmínky a jelikož používají převážně přírodní přípravky a techniky proti škůdcům, tak dochází častěji k nižším výnosům.

Je důležité také zohlednit, že poptávka po biopotravinách je v ČR vyšší ve velkých městech, jako je například Praha či Brno a je to nejspíš způsobeno vyšší kupní silou a také tím, že tito lidé často bydlí v bytech a nemají tak možnost si doma sami vypěstovat ovoce, zeleninu nebo chovat domácí zvířata.

Biopotraviny jsou velmi diskutované téma a je samozřejmostí, že se objevují lidé, kteří nevěří žádnému produktu, který si nevypěstují na vlastní zahrádce. V ekologickém zemědělství se používají přírodní hnojiva a přípravky na ošetření, ale i přesto jsou rostliny pěstovány na stejném vzduchu a nepochybně jsou také živeny dešťovou vodou. Jde ale především o to, že při pěstování biopotravin jsou používány pouze povolené vstupy a z řady studií vyplývá, že mají biopotraviny lepší výživové hodnoty než běžně pěstované potraviny. Záleží tedy pouze na člověku, pro které potraviny se rozhodne a zda je pro něj důležité, aby bylo chráněno životní prostředí a zvířata žila v lepších podmínkách.

2 CÍL PRÁCE

Cílem bakalářské práce byla analýza trhu biopotravin v regionu Brno-město v Jihomoravském kraji. Práce je rozdělena do dvou částí, a to literární a experimentální.

V literárním přehledu je úkolem stručně charakterizovat principy ekologického zemědělství a hlavní zásady výroby biopotravin. Dále uvést hlavní kategorie vyráběných potravin v ČR a také všeobecnou situaci s trhem a spotřebou biopotravin.

V části experimentální zpracovat aktuální přehled o producentech biopotravin v Jihomoravském kraji (stručně) a také v regionu Brno-město (detailně). Dalším cílem je zmapovat (v regionu Brno-město) dostupnost prodejních míst i další distribuční cesty biopotravin a charakterizovat nabízený sortiment. Na základě zjištěných informací je nutno (u vybraných druhů) porovnat ceny potravin s původem z konvenční a bioprodukce.

3 LITERÁRNÍ PŘEHLED

3.1 Specifika ekologické zemědělství

Ekologické zemědělství je vymezeno těmito definicemi. „*Ekologické zemědělství funguje na principu hospodaření, které se snaží využívat obnovitelné zdroje, zachovávat vztahy mezi žijícími organizmy a člověkem, vytvářet přirozené podmínky pro život a v neposlední řadě dbá na životní prostředí*“ (Moudrý a kol., 2007).

„*Ekologické zemědělství je založeno na maximálně možné uzavřenosti koloběhů v rámci zemědělského podniku. Jedním z hlavních cílů je omezení vstupů zvenčí a minimalizace spotřeby neobnovitelných zdrojů surovin a energie*“ (Urban, Šarapatka a kol., 2003; Šarapatka, Urban a kol., 2006).

3.1.1 Cíle a principy ekologického zemědělství

Hlavní cíle ekologického zemědělství, které uvádí Moudrý a kol. (2007a) jsou následující:

1. Zabránit vstupu škodlivých látek do půd, vod a ovzduší
2. Produkovat kvalitní potraviny
3. Produkovat kvalitní hnojiva od hospodářských zvířat
4. Udržovat trvalé zdravé půd a ekosystémů
5. Vytvářet a zlepšovat životní podmínky pro všechny organismy včetně člověka
6. Podporovat rozvoj venkova a udržovat tradiční krajinný ráz
7. Využívat obnovitelné zdroje

Čtyři základní principy ekologického zemědělství dle IFOAM (2014) následující:

Princip zdraví

Je zaměřen na udržování a zlepšování životních podmínek a prostředí, ve kterém žijí všechny organismy včetně člověka. Tento princip je o celkovém zdraví a pohodě, ať už fyzické, duševní nebo sociální. Základem je péče a starost od drobných organismů nacházejících se v půdě, přes zvířata až po člověka, pro kterého je důležité prostředí, ve kterém žije a kvalita potravin, které konzumuje. Ekologické zemědělství dbá na preven-

ci proti škůdcům a plevelům, a proto využívá opatření proti jejich výskytu, aby zabránilo nucenému použití látek k jejich odstranění. Tyto přípravky by mohly mít nepříznivý vliv na konečný produkt, tudíž i na zdraví člověka.

Princip ekologie

Je založen na ekologických postupech, recyklacích a opětovném používání. Jeho hlavním cílem je využívat obnovitelné zdroje, aby se co nejvíce snižovaly náklady na nové vstupy a chránilo se životní prostředí. Jediný, kdo na tomto principu může fungovat a řídit se jím je člověk, který by měl být ohleduplný k přírodě, zvyšovat kvalitu prostředí a šetřit zdroje. Ekologické zemědělství se snaží vytvářet přirozené prostředí pro volně žijící zvířata, aby se udržovala a rozšiřovala nejen druhová, ale i zemědělská rozmanitost.

Princip spravedlnosti

Ekologické zemědělství je zaměřeno také na vztah člověka k životnímu prostředí. Tento princip zahrnuje respekt, pokoru, rovnost, vztah mezi lidmi a ostatními žijícími organismy. Kdokoliv, kdo se podílí na ekologickém zemědělství, by měl na princip spravedlnosti přistoupit, protože se netýká pouze vztahu k přírodě, ale také je o vztahu mezi všemi účastníky – konkurence, distributoři, obchodníci, spotřebitelé a další. Výstupem tohoto principu jsou poté kvalitní a nutričně příznivé produkty či potraviny a pochopitelně i sociální rozvoj.

Dále tento princip navrhuje ke kladnému přístupu k zvířatům, kdy bychom měli dbát na jejich pohodlí, poskytovat jim veškerou péči a vytvářet pro ně přirozené prostředí. V neposlední řadě je důležité přistupovat k přírodním zdrojům s ohledem na další generace, aby měly možnost je využívat také. Cílem je tedy přírodní zdroje udržovat, a ne je devastovat, o čemž dále vypovídá princip péče.

Princip péče

Ekologické zemědělství je založeno také na ohleduplnosti vůči současným i dalším generacím, kdy chce chránit zdraví a vytvářet pohodu pro nás pro všechny. Ekologičtí zemědělci mohou přistoupit na nové technologie, ale jejich úmyslem není vyprodukovat co nejvíce za krátkou dobu, ale naopak využívají tradiční a osvědčené metody našich předků, a to proto, že jim jde především o kvalitu potravin a okolního prostředí, které často nová technika ničí či snižuje její nutriční hodnoty. Rozhodování při nových postu-

pech by mělo být tedy velmi dobře promyšlené a nepředvídatelným postupům by se měli ekologičtí zemědělci raději vyhnout a zvolit ověřený postup.

3.1.2 Přínosy ekologického zemědělství

Hlavní prioritou je využívat co nejvíce přírodních zdrojů a nepoužívat jakékoliv látky, které by znečišťovaly či zatěžovaly okolí, ve kterém žijeme nejen my, ale také rostliny a živočichové. Důležité je začít od potravinového řetězce a nevnášet do něj škodliviny, jelikož se půda hnojí hnojem hospodářských zvířat, kompostem nebo se využívá zeleného hnojení. Ekologičtí zemědělci myslí však i na výskyt škůdců a plevelů, proti kterým vytvářejí preventivní opatření, a to například vhodným výběrem plodin, jejich střídáním a případné plevele odstraňují mechanicky, ručně či pomocí strojů tak, aby omezili vstup látek do půdy (PRO-BIO, 2010).

3.1.3 Předsudky o ekologickém zemědělství

Lidské předsudky o ekologickém zemědělství jsou často zavádějící, a je to způsobeno především nedostatkem informací. Mnoho z nich vidí biopotravinu pouze jako běžný produkt, který nese označení BIO, díky němuž je cena v mnoha případech dvakrát vyšší. Častou domněnkou bývá, že produkt, který je vypěstovaný ekologicky a produkt, který je vypěstovaný konvenčně, vyrostl ve stejném prostředí a nebyl chráněn před deštěm či nečistotami z ovzduší. Není v silách žádného ekologického zemědělce, aby svoji produkci chránil před spady z ovzduší či dešťovou vodou, ale jeho snahou je především nevnášet do půdy další škodliviny jako jsou například chemické postřiky nebo hnojiva (Guthová a Soukupová, 2005).

3.1.4 Hlavní rozdíly mezi ekologickým a konvenčním zemědělstvím

Hlavní rozdíly popisuje PRO-BIO (2010) na základě dlouhodobých studií, při kterých bylo porovnáváno ekologické a konvenční zemědělství. Ze studií vyplývá, že ekologické zemědělství plní svoji úlohu a je oproti konvenčnímu v souladu s přírodou. Hlavním důkazem dodržování zásad ekologického zemědělství je především viditelné udržování krajinného rázu a druhové rozmanitosti pěstovaných plodin. Dalším pozitivním zjištěním je, že ekologicky obhospodařované půdy mají vyšší potenciál k ochraně před erozí,

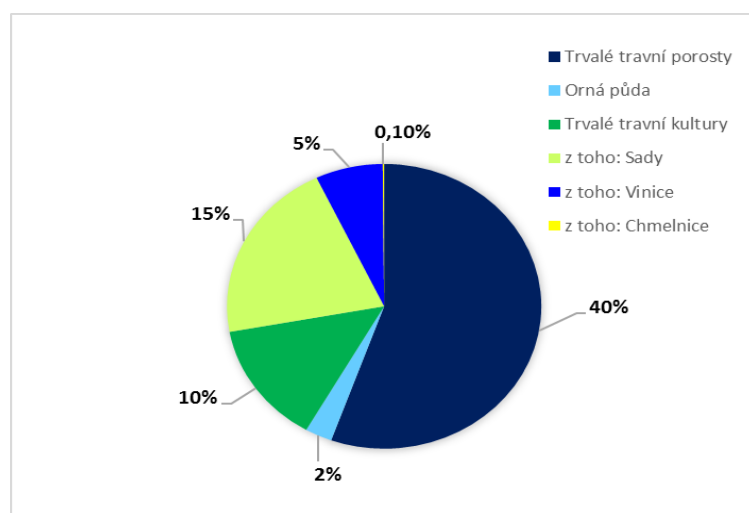
vyšší obsah organické hmoty a také vyšší biologickou aktivitu. U konvenčního zemědělství je díky povolenému používání chemických přípravků možná kontaminace vod, kdežto u ekologického zemědělství je riziko znečištění vod podstatně nižší.

Dle ustanovení zákona nesmí dojít ke křížení ekologického a konvenčního zemědělství. Ekologický zemědělec nesmí tedy produkovat suroviny živočišného nebo rostlinného původu z konvenčního zemědělství (Červenka a Kovářová, 2005).

3.1.5 Aktuální stav ekologického zemědělství v krajích ČR

Zastoupení ekologického zemědělství (dále využíváno také EZ) v jednotlivých krajích České republiky není rovnoměrné. Hlavními oblastmi EZ jsou méně příznivé horské a podhorské oblasti České republiky. Až 88 % výměry zařazené v EZ se nachází v těchto méně příznivých oblastech. Největší plochy půdy v EZ se nacházejí v pohraničních hornatých okresech Jihočeského, Plzeňského, Moravskoslezského, Karlovarského a Ústeckého kraje. V počtu celkové výměry půdy v EZ vede dlouhodobě kraj Jihočeský následovaný krajem Plzeňským, Moravskoslezským a Karlovarským. Poměrně významný začíná být z pohledu výměry půdy v EZ také kraj Ústecký. Z pohledu absolutních hodnot byla největší rozloha ekologicky obhospodařované půdy v kraji Jihočeském (65 702 ha) a u orné půdy v kraji Plzeňském (10 260 ha) (MZe, 2017e).

Ministerstvo zemědělství (2017) na svých stránkách uvádí, že je ekologickými zemědělci v ČR obhospodařováno 40 % TTP, 2 % orné půdy a 10 % ploch trvalých kultur (resp. 15 % ovocných sadů, 5 % vinic a 0,10 % chmelnic).

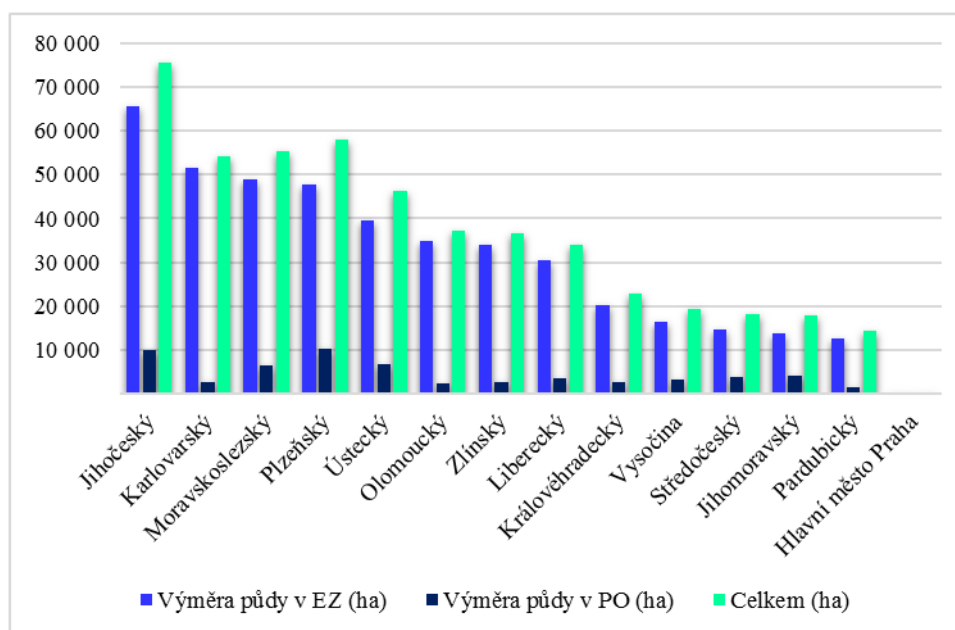

Obr. 1: Půda obhospodařovaná ekologickými zemědělci v ČR (MZe, 2017)

Tab. 1: Výměra půdy v ekologickém zemědělství v jednotlivých krajích ČR

Kraj	Výměra půdy v EZ (ha)	Výměra půdy v PO (ha)	Celkem (ha)
Jihočeský	65 702,59	9 820,21	75 522,80
Karlovarský	51 459,51	2 687,21	54 146,72
Moravskoslezský	48 984,19	6 311,26	55 295,45
Plzeňský	47 774,03	10 260,07	58 034,10
Ústecký	39 614,81	6 781,79	46 396,60
Olomoucký	34 760,66	2 444,12	37 204,78
Zlínský	34 021,78	2 668,93	36 690,71
Liberecký	30 486,15	3 581,34	34 067,49
Královéhradecký	20 263,43	2 482,08	22 745,51
Vysočina	16 298,49	3 108,37	19 406,86
Středočeský	14 604,57	3 675,48	18 280,05
Jihomoravský	13 883,78	4 002,51	17 886,29
Pardubický	12 625,44	1 585,65	14 211,09
Hlavní město Praha	37,51	41,04	78,55
Celkem	430 516,94	59 450,06	489 967,00

Zdroj: MZe, 2017f

Obr. 2: Výměra půdy v ekologickém zemědělství v jednotlivých krajích ČR (Zpracováno dle MZe, 2017f)

3.2 Legislativa ekologického zemědělství

Podmínky pro ekologické zemědělství v České republice jsou stanoveny ze dne 29. června 2000, a to **zákonem č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů**, na který navazuje **Vyhláška č. 16/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém zemědělství** (MZe, 2015).

„Český zákon s vyhláškou řeší pouze ty oblasti, které nejsou upraveny evropskými právními předpisy pro ekologické zemědělství a evropská unie je ponechává na národní úpravě jednotlivých členských zemí“ (Zákon 242/2000 Sb.). V zákoně jsou zahrnuta především pravidla pro značení a certifikaci biopotravin a bioproduktů. Stanovené kontrolní orgány kontrolují především dodržování tohoto zákona, ale také zda jsou potraviny kvalitní jak pěstitel či výrobce uvádí (Moudrý, 2001).

Zákon 242/2000 Sb. dále vymezuje pojmy biopotravina a bioprodukt, které jsou používány v oblasti ekologického hospodaření.

Biopotravina – potravina vypěstovaná v ekologickém zemědělství, která splňuje veškeré podmínky dané zákonem o ekologickém zemědělství a na kterou je vydáno osvědčení o biopotravině. Často pochází biopotraviny z bioproduktu.

Bioprodukt – rostlinný nebo živočišný produkt, na který je vydáno osvědčení o původu bioproduktu a který splňuje všechny podmínky stanovené zákonem. Je to produkt, který může být využit jako potravina nebo jako surovina pro další zpracování.

Právní předpisy pro všechny státy Evropské unie, kterými se musí osoby podnikající v ekologickém zemědělství řídit, ale také novelizace, kontrolní a certifikační organizace jsou uvedeny na webových stránkách Ministerstva zemědělství ČR.

3.2.1 Cíle a zásady zpracování ekologických potravin

Cíle, zásady, pravidla ekologické produkce, ale také kontrola, certifikace a označování biopotravin, bioproduktů a ostatních bioproduktů vycházejí z **Narižení Rady (ES) 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení na-**

řízení (EHS) č. 2092/91 a dále z Nařízení Komise (ES) 889/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů. Nařízení také definují pojmy, které z nich vyplývají a které se používají v této oblasti.

Zásady zpracování ekologických potravin dle platných právních předpisů jsou následující:

- a) ekologické potraviny se získávají z ekologických zemědělských složek s výjimkou případů, kdy složka není v ekologické podobě na trhu dostupná;
- b) použití potravinářských přídatných látek, složek nezískaných z ekologického zemědělství, jejichž hlavní funkce je technologická nebo spočívá ve smyslové stimulaci, mikroživin a činidel je omezeno tak, že k němu dochází v minimálním rozsahu a jen v případě nevyhnutelné technologické potřeby nebo z důvodů zvláštních nutričních požadavků;
- c) nepoužívají se látky nebo zpracovatelské metody, které by mohly uvádět spotřebitele v omyl, pokud jde o pravou povahu produktu;
- d) potraviny jsou pečlivě zpracovávány, pokud možno za použití biologických, mechanických a fyzikálních postupů.

Červenka a Kovářová (2005) definují výrobu biopotravin následovně: „*Výrobce biopotravin je každá osoba, která vyrábí biopotravinu za účelem jejich uvádění do oběhu. Výrobou biopotravin se rozumí čištění, třídění, upravování nebo zpracování bioproduktů, popřípadě přidávání dalších látek povolených zákonem a prováděcí vyhláškou včetně balení a dalších úprav biopotravin za účelem uvádění do oběhu. Při získávání bioproduktů, z nichž se biopotravinu vyrábějí, je nezbytné dodržovat zákonem stanovení podmínky, které jsou vymezené pro rostlinnou a živočišnou výrobu.*“

3.2.2 Kontrola, certifikace a označování bioproduktů

Nařízení dále zahrnuje ***kontrolní systém, certifikaci a značení***, které musí být podle právních předpisů při výrobě a distribuci dodržovány. Kontrolní systém dozoruje Ministerstvo zemědělství, které také pověřuje právnickou osobu například prováděním kontrol nebo vydáváním osvědčení o původu bioproduktu. Každá kontrolní organizace má vlastní kód, podle kterého se poté jednotlivé organizace rozeznávají.

V platnosti je od 1.1.2014 nařízení Komise (EU) č. 392/2013, které zpřísňuje pravidla pro certifikaci a provádění kontrol.

V České republice jsou kontrolou a certifikací pověřeny čtyři soukromé kontrolní subjekty:

1. KEZ o.p.s.

Poděbradova 909

537 01 Chrudim

kez@kez.cz

www.kez.cz

Kódové označení organizace: CZ-BIO-001

2. ABCERT AG

Komenského 1

586 01 Jihlava

info@abcert.cz

www.abcert.cz

Kódové označení organizace: CZ-BIO-002

3. Biokont CZ, s.r.o.

Měříčkova 34

621 00 Brno

info@biokont.cz

www.biokont.cz

Kódové označení organizace: CZ-BIO-003

4. BUREAU VERITAS CZECH REPUBLIC, spol. s r.o.

Olbrachtova 1

140 02 Praha 4

mail@bureauveritas.cz

www.bureauveritas.cz

Kódové označení organizace: CZ-BIO-004

Od roku 2010 je pověřen Ministerstvem zemědělství k provádění kontrol v oblasti ekologického zemědělství také Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský. Mezi činnosti tohoto státního kontrolního orgánu patří provádění úředních kontrol, přičemž součástí této kontroly může být i kontrolovat plnění podmínek pro vyplacení dotací v AEO pro SZIF. Dalšími činnostmi je vedení databáze osiv a sadbových brambor získaných ekologickým způsobem, vydávání výjimek na použití konvenčního osiva a sadby v ekologickém zemědělství a poslední činností je kontrola ekologických sadů. (MZe, 2017a)

ÚKZÚZ

Hroznová 63/2

656 06 Brno

podatelna@ukzuz.cz

www.ukzuz.cz

Označování biopotravin, bioproduktů a ostatních bioproduktů stanovuje nařízení Rady (ES) č. 834/2007. Značení je v EU povinné a musí být vždy na viditelném místě. V příloze číslo 3 je fotografie Rýžových chlebičeků, které mají na obalu evropské i národní logo.

U ***balených*** biopotravin, bioproduktů a ostatních bioproduktů se uvádí:

- kód kontrolního subjektu
- grafický znak
- původ produkce
- slovní označení BIO nebo EKO

U ***nebalených*** biopotravin, bioproduktů a ostatních bioproduktů musí být označení provedeno následovně:

- v dokumentu použít slovo BIO
- kód kontrolní organizace
- předložit platný certifikát

Evropské značení

Dle nařízení Komise (EU) č. 271/2010 je od 1.7.2010 mimo povinné užívání grafického znaku EU („Eurolistu“) pro ekologickou produkci na balených potravinách také nutno uvádět, kde byly vyprodukovány zemědělské suroviny, z nichž se produkt skládá. Pro biopotraviny dovezené do EU ze třetích zemí je evropský znak dobrovolný. Z nařízení také vyplývá, že se znak nesmí používat pro značení produktů a potravin z přechodného období (MZe, 2017b).

Obr. 3: Grafický znak (barevný) pro označení produktů z ekologického zemědělství v EU (MZe, 2017d)

Obr. 4: Grafický znak (černobílý) pro označení produktů z ekologického zemědělství v EU (MZe, 2017d)

Národní značení

Biopotraviny vyrobené v České republice musí být označené národní značkou („Biozebrou“) a také evropským znakem („Eurolistem“). Podmínky pro použití grafického znaku („biozebry“) a také jeho vzhled uvádí Vyhláška č. 16/2006 Sb. Součástí znaku je také nápis „Produkt ekologického zemědělství“. Grafický znak může být použit v barevném nebo černobílém provedení (MZe, 2015).

Obr. 5: Grafický znak (barevný) pro označení produktů z ekologického zemědělství v České republice (MZe, 2017d)

Obr. 6: Grafický znak (černobílý) pro označení produktů z ekologického zemědělství v České republice (MZe, 2017d)

3.3 Hlavní kategorie vyráběných potravin v ČR

Šejnohová a kol. (2014) uvádí následující hlavní kategorie vyráběných potravin v České republice:

1. **Maso a masné výrobky** (například: kuřecí, vepřové, hovězí, rybí maso, klobásy, salámy, masné konzervy)
2. **Ovoce a zelenina** (například: jahody, jablka, hrušky, okurky, rajčata, džusy)
3. **Oleje a tuky** (například: olivový olej, slunečnicový olej, kokosový olej)
4. **Mléko a mléčné výrobky** (například: mléka, máslo, jogurty, sýry)
5. **Mlýnské a škrobářské výrobky** (například: mouka, vločky, škrob)
6. **Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky** (například: rohlíky, chleba, těstoviny)
7. **Ostatní zpracované potraviny** (například: olivy, ořechy, džemy, čokolády)
8. **Nápoje** (například: zeleninové šťávy a limonády, kokosové nápoje, čaje)

3.4 Charakteristika biopotravin

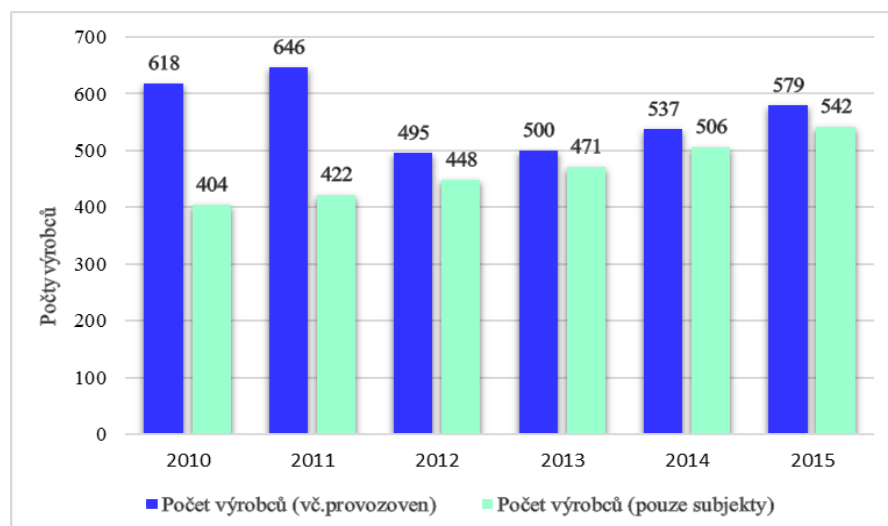
3.4.1 Specifika výroby biopotravin

Při zpracovávání ekologických potravin musí být časově nebo prostorově odděleny od konvenčních potravin. Celý produkt je vyráběn pouze z ekologických surovin, výjimkou je voda a jedlá sůl. Při výrobě je zakázáno používat jiné, než povolené látky a také suroviny z konvenčního zemědělství či přechodného období. V případě nutnosti použití některých zvláštních složek jsou uvedeny v nařízení Komise (ES) č. 889/2008 přílohy se seznamem produktů a látek, které byly povoleny nařízením komise (zejména přílohy VIII, VIIIa, IX).

3.4.2 Počet registrovaných výrobců potravin

Na konci roku 2015 bylo v ČR registrováno 542 výrobců biopotravin, tedy 579 výrobních provozoven, tudíž došlo oproti roku 2014 k navýšení o 7,1 %. Vývoj počtu registrovaných výrobců biopotravin v letech 2010-2015 je zaznamenán na obr. 6 (MZe, 2015).

Ministerstvo zemědělství (2015) uvádí, že mezi nejčastěji provozované činnosti patřily v roce 2015 zpracování a konzervování masa a výroba masných výrobků, výroba mléčných výrobků, zpracování a konzervování ovoce a zeleniny a výroba vína z vinných hroznů.

Obr. 7: Vývoj počtu registrovaných výrobců biopotravin v letech 2010-2015 (Zpracováno dle MZe, 2015)

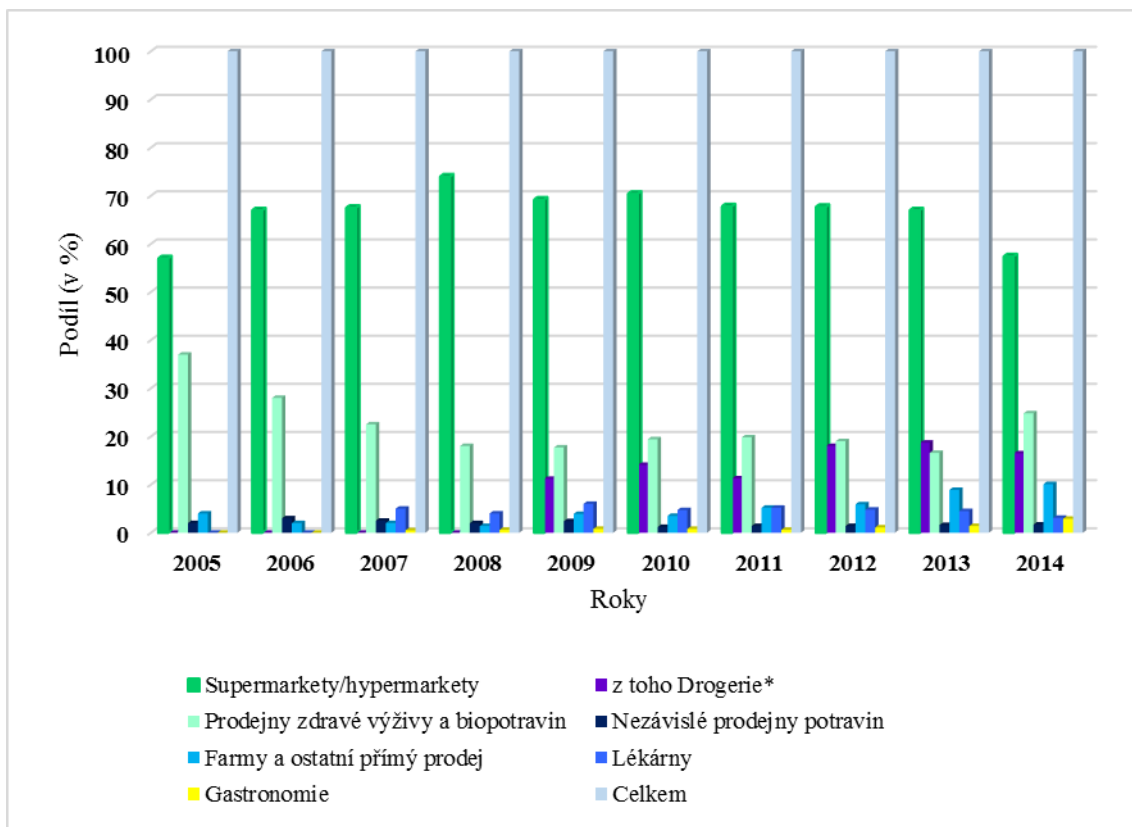
3.4.3 Distribuce biopotravin

Z údajů uvedených v tabulce 1 vyplývá, že v České republice biopotraviny nakupují spotřebitelé nejčastěji v maloobchodních řetězcích (41 %) a jako druhé navštěvují specializované prodejny (25 %). Formu přímého prodeje využívá stále více spotřebitelů, tudíž se od roku 2005 zvýšil prodej ze 4 % na 10 %. V nezávislých drobných prodejnách potravin je prodej 1,7 %. Uplatnění bioprodukce přes gastronomická zařízení a provozovny veřejného stravování nebo lékárny vykazují prodej okolo 3 %.

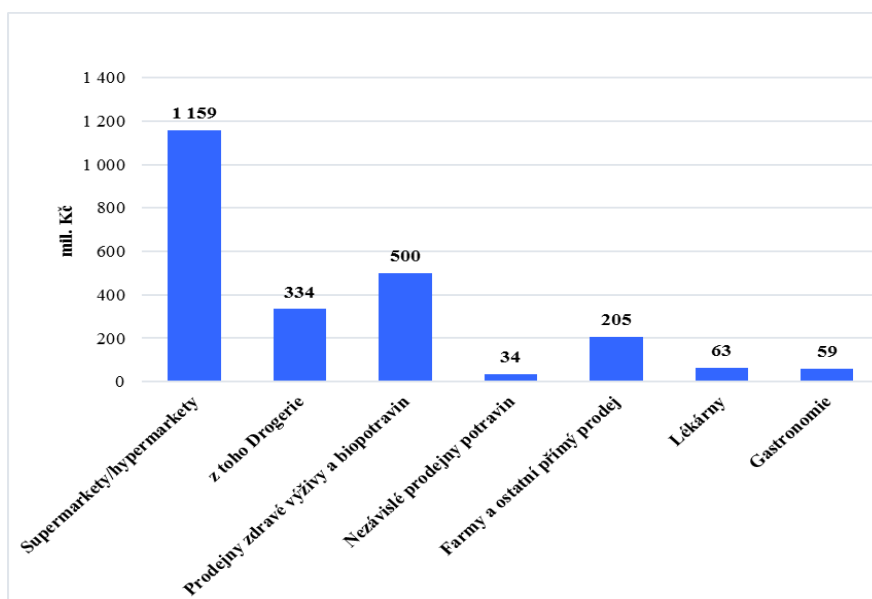
Tab. 2: Podíl hlavních odbytových míst na celkovém obratu biopotravin v letech 2005–2014

Obytové místo v ČR	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	podíl odbytového místa v ČR (v %)									
Supermarkety/hypermarkety	57	67	67,5	74	69,2	70,4	67,8	67,7	67	57,4
z toho Drogerie*	x	x	x	x	11,2	14,1	11,3	18	18,7	16,5
Prodejny zdravé výživy a biopotravin	37	28	22,5	18	17,7	19,4	19,8	19	16,6	24,8
Nezávislé prodejny potravin	2	3	2,5	2	2,4	1,2	1,4	1,4	1,6	1,7
Farmy a ostatní přímý prodej	4	2	2	1,4	3,9	3,5	5,2	5,9	8,9	10,1
Lékárny	x	x	5	4	6	4,7	5,2	4,8	4,5	3,1
Gastronomie	x	x	0,5	0,6	0,8	0,8	0,6	1,1	1,4	2,9
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

*Drogistické řetězce (Drogerie) jsou od roku 2008 součástí kategorie Supermarkety/hypermarkety (MZe, 2015)

Obr. 8: Podíl hlavních odbytových míst na celkovém obratu biopotravin (Zpracováno dle MZe, 2015)

Obr. 9: Obrát biopotravin na jednotlivých odbytových místech za rok 2014 (Zpracováno dle MZe, 2015)

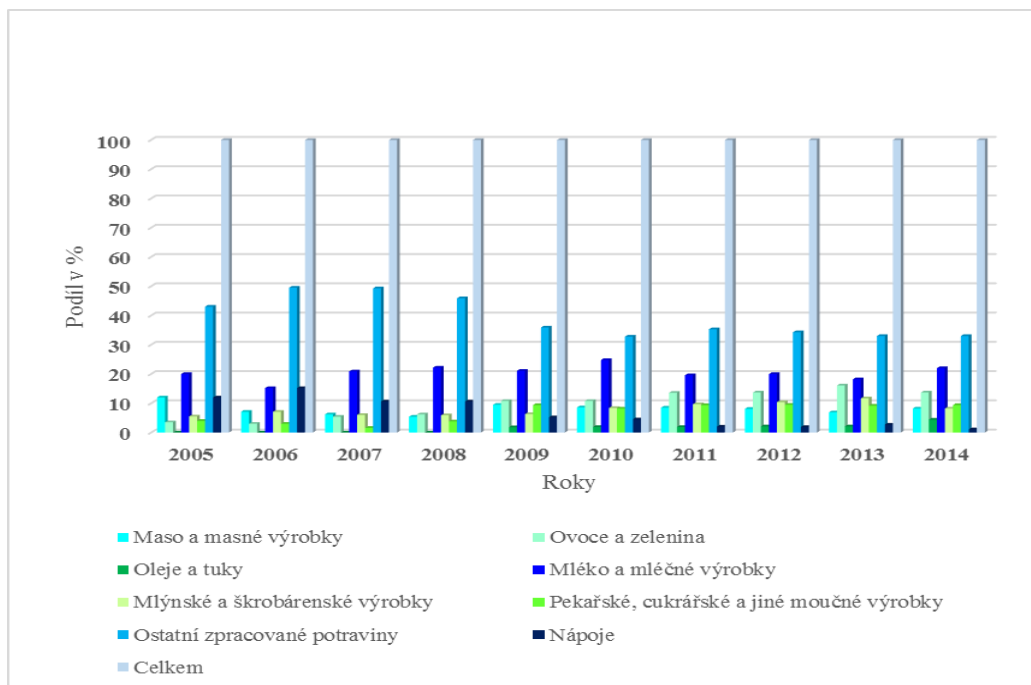
3.4.4 Poptávka po biopotravinách

Kategorie biopotravin jsou již několik let stálé a beze změn. Největší poptávka je po Ostatních zpracovaných potravinách (33% podíl, přičemž čtvrtinu tvoří hotové pokrmy typu dětských výživ). Nabídka po Nápojích však od roku 2006 stále klesá. Důvodem je nejspíš i zařazení ovocných a zeleninových džusů/šťáv do kategorie Ovoce a zelenina. Tato změna je platná od roku 2009 (Mze, 2015).

Tab. 3: Podíl hlavních kategorií potravin na celkovém obratu biopotravin v letech 2005–2014

Hlavní kategorie potravin	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	podíl kategorie potravin (v %)									
Maso a masné výrobky	12	7,1	6,2	5,4	9,5	8,6	8,5	8,1	6,9	8,2
Ovoce a zelenina ¹⁾	3,5	3	5,4	6,2	10,8	10,8	13,6	13,7	16,1	13,7
Oleje a tuky	x	x	x	x	1,8	1,9	1,9	2,1	2,1	4,4
Mléko a mléčné výrobky	20	15,2	20,9	22,2	21,1	24,8	19,6	20	18,2	22
Mlýnské a škrobářské výrobky	5,5	7,1	6	5,9	6,3	8,4	9,7	10,4	11,7	8,2
Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky	4	3	1,6	3,8	9,4	8,2	9,4	9,5	9,2	9,4
Ostatní zpracované potraviny	43	49,5	49,3	45,9	35,9	32,8	35,3	34,3	33	33
Nápoje ¹⁾	12	15,2	10,6	10,6	5,2	4,5	2	1,9	2,7	1,1
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Do roku 2008 jsou ovocné/zeleninové džusy a šťávy zahrnovány do kategorie Nápojů, od roku 2009 jsou součástí kategorie Ovoce a zelenina (Mze, 2015)

Obr. 10: Podíl hlavních kategorií potravin na celkovém obratu biopotravin v letech 2005-2014 (Zpracováno dle MZe, 2015)

3.4.5 Obchod s biopotravinami

Celkový obrat s biopotravinami v ČR včetně vývozu dosáhl v roce 2014 přesně 3,19 mld. Kč. Z toho spotřebitelé zaplatili za biopotraviny přibližně 2,02 mld. Kč (3,9 % meziroční nárůst). Vývoz biopotravin vzrostl na cca 1,17 mld. Kč. Průměrná roční spotřeba na obyvatele zůstává pod hranicí 200 Kč (191 Kč v roce 2014, 185 Kč v roce 2013). Průměr EU je ovšem okolo 45 EUR za rok. Objem dovozu finálních biopotravin realizovaný distributory a maloobchodními řetězci, který byl prodán na českém trhu, je odhadován v roce 2014 na 750 mil. Kč, což představuje 43% podíl na maloobchodním obratu v ČR. Obdobný podíl platil i v předchozích letech (46 % v roce 2013). Po započtení objemu dovozu, který realizují tzv. „mix“ subjekty (společnosti realizující jak distribuci biopotravin jiných dodavatelů, tak souběžně výrobu vlastních výrobků) a které do ČR dovezly finální biopotraviny za dalších zhruba 107 mil. Kč, vzroste podíl dovozových biopotravin na českém trhu na 49 % maloobchodního obratu.

4 MATERIÁL A METODY

4.1 Aktuální přehled producentů biopotravin

Pomocí databáze REP (MZe, 2017) byl k datu 31.3.2017 zpracován aktuální přehled výrobců biopotravin v Jihomoravském kraji a dále podrobný přehled výrobců biopotravin v regionu Brno-město. Údaje jsou zpracovány v tabulkách číslo 6 - 7.

4.2 Dostupnost biopotravin a charakteristika prodejních míst

V regionu Brno-město byla zjišťována dostupnost biopotravin, a to v drogerii, hypermarketu, internetovém obchodě a specializovaném obchod – byly využity odlišné prodejny. Všechny obchody se nacházely v centru města Brna, tudíž jsou pro spotřebitele dobře dostupná. Šetření bylo prováděno k 31.3.2017.

Názvy vybraných obchodů:

1. Dm drogerie markt s.r.o.
2. Zdravá výživa aneb škopek není všechno s.r.o.
3. Internetový obchod Rohlik.cz
4. Hypermarket Globus (biopotraviny)
5. Hypermarket Globus (konvenční potraviny)

4.3 Sledované potraviny a jejich ceny ve vybraných obchodech

Ve výše uvedených obchodech byla sledována nejnižší cena potravin v bio kvalitě a poté nejnižší cena potravin v běžné kvalitě. Všechny výrobky byly totožné jak velikostí balení, tak i obsahem uvnitř.

Přehled sledovaných potravin:

1. **Mléko a mléčné výrobky** (mléko trvanlivé 3,5 %, mléko čerstvé 3,5 %, máslo, ovocný tvaroh s jogurtem, eidam 30 %)
2. **Obiloviny** (mouka celozrnná pšeničná, mouka celozrnná žitná, rýže Basmati)
3. **Těstoviny** (celozrnné (Penne, Fusilli), špagety celozrnné)
4. **Pečivo** (chléb žitný celozrnný, chléb slunečnicový)
5. **Dochucovadla** (sůl mořská, cukr třtinový)

- 6. Oleje** (slunečnicový, olivový, kokosový)
- 7. Pochutiny** (med květový, javorový sirup, kečup, hořčice, müsli tyčinka ovocná, hořká čokoláda, rýžové chlebičky)
- 8. Ořechy** (mandle, lískové ořechy)
- 9. Nápoje** (zelený čaj – porcovaný)
- 10. Vejce**
- 11. Maso** (kuřecí prsní, hovězí přední)
- 12. Zelenina** (mrkev, rajčata cherry, cibule)
- 13. Ovoce** (citrony, jablka, pomeranče, džus pomerančový)

5 VÝSLEDKY A DISKUSE

5.1 Počty ekologických subjektů ke 31.3.2017

Níže uvedené výsledky jsou zpracovány na základě údajů z databáze REP k 31.3.2017 a jedná se o přehled a počty ekologických subjektů v České republice. Z výsledků vyplývá, že celkový počet ekologických subjektů je 4 936 z čehož je 4 249 ekologických zemědělců a druhým nejčastěji se vyskytovaným subjektem jsou výrobci biopotravin 616.

Tab. 4: Přehled a počty ekologických subjektů

Celkový počet ekologických subjektů	4 936
Ekologické subjekty podle typu činnosti	Počet
Ekologický zemědělec	4 249
Výrobce biopotravin	616
z toho: Faremní zpracovatel	218
Distributor	544
z toho: Dovozece ze 3. zemí	203
z toho: Vývozce do 3. zemí	108
Výrobce nebo dodavatel ekologických krmiv	49
Výrobce nebo dodavatel eko. rozmnož. materiálu	45
Ekologický chovatel včel	12
Ekologický chovatel ryb	16
Ekologický pěstitel hub	2
Ekologický sběrač volně rostoucích rostlin	17
Ostatní	6

Zdroj: MZe, 2017e

Z počtu vybraných činností, kterými se ekologický zemědělec zabývá vychází, že je nejvíce ekologických zemědělců, kteří jsou současně výrobci biopotravin (249). Naopak nejméně ekologických zemědělců je současně distributorem (73) (MZe, 2017e).

Tab. 5: Počet vybraných činností, kterými se ekologický zemědělec zabývá

Souběh vybraných činností	Počet
Ekologický zemědělec, který je současně distributorem	73
Výrobce biopotravin, který je současně distributorem	242
Ekologický zemědělec, který je současně výrobcem biopotravin	249

Zdroj: MZe, 2017e

5.1.1 Stručný přehled výrobců biopotravin v Jihomoravském kraji

V níže uvedené tabulce je uvedeno 100 ekologických výrobců z Jihomoravského kraje. Údaje byly zjišťovány k datu 31.3.2017. Z výsledků vyplývá, že nejvíce producentů je v okrese Břeclav (46), dále v regionu Hodonín (17), Brno-město (12), Brno-venkov (10), Znojmo (9), Vyškov (4) a nejméně producentů je v okrese Blansko (2).

Tab. 6: Aktuální počet výrobců biopotravin v Jihomoravském kraji

Počet	Obchodní jméno / Příjmení, jméno	Okres
1	ABRLE JOSEF	Břeclav
2	AGRIFIT, spol. s.r.o.	Brno-město
3	Amaranth life s.r.o.	Brno-venkov
4	AZ - fruit, s.r.o.	Břeclav
5	BARABÁŠ JIŘÍ, Ing.	Znojmo
6	BARTOŠ RADEK	Břeclav
7	BIBI LIFE s.r.o.	Břeclav
8	BINDER PAVEL, Bc.	Břeclav
9	BIREŠ VLASTIMIL	Hodonín
10	BISENC s.r.o.	Hodonín
11	Bohemia Canopus, spol. s r.o.	Břeclav
12	Bylinné kapky, s.r.o.	Brno-venkov
13	Bzenia a.s.	Hodonín
14	CARUN PHARMACY s.r.o.	Brno-město
15	CokoBanka.cz s.r.o.	Brno-město
16	DRMOLA JAROSLAV	Břeclav
17	DRMOLOVÁ ZDEŇKA	Břeclav
18	Fair Trade Centrum s.r.o.	Znojmo
19	FÉNIX TOMÁŠ IGNÁC, Bc.	Znojmo

Tabulka 6: Pokračování

Počet	Obchodní jméno / Příjmení, jméno	Okres
20	FILA JIŘÍ	Břeclav
21	FRIGONOVA s.r.o.	Břeclav
22	FRUJO, a. s.	Břeclav
23	FRUTA Podivín,a.s.	Břeclav
24	Fusion for life s.r.o.	Brno-město
25	Gotberg, a.s.	Břeclav
26	Happy Food s.r.o.	Brno-město
27	HOLÁNEK JIŘÍ	Brno-venkov
28	Hornácká farma s.r.o.	Hodonín
29	Hortim-International, spol. s r.o.	Brno-město
30	CHÂTEAU VALTICE - Vinné sklepy Valtice, a.s.	Břeclav
31	CHRÁSTEK VLASTIMIL	Břeclav
32	ILIAS GEORGIOS	Břeclav
33	IREL, spol. s r.o.	Brno-město
34	Jaroslav Springer, s.r.o.	Břeclav
35	KADUBCOVÁ LENKA, Ing.	Hodonín
36	KADUBEC MARTIN, Ing.	Hodonín
37	Karlova pekárna s.r.o.	Brno-venkov
38	KORENEK ZOLTÁN, Ing.	Brno-venkov
39	KOSMÁK PETR	Břeclav
40	KOSTELANSKÝ LUDĚK	Hodonín
41	KROPÁČKOVÁ RENATA	Brno-venkov
42	MÁDL JAKUB	Břeclav
43	MÁDL STANISLAV	Břeclav
44	MARCINČÁK PETR, Ing. BA	Břeclav
45	MEDINOX, s.r.o.	Hodonín
46	MICHLOVSKÁ BLANKA	Břeclav
47	Monkey Brothers s.r.o.	Brno-město
48	Moravská krajina s.r.o.	Vyškov
49	Moravskoslezské cukrovary, a.s.	Znojmo
50	NATURA HUSTOPEČE s.r.o.	Břeclav
51	NATURAL PACK group s. r. o.	Břeclav
52	NEJEDLÝ JOSEF	Vyškov
53	Nonnetit s.r.o.	Brno-město
54	NOVOTNÝ JIŘÍ	Vyškov
55	OMASTA STANISLAV	Břeclav
56	Organické Pole s.r.o.	Brno-město
57	OSIČKA JAN, Ing.	Břeclav
58	Pekárny Blansko a.s.	Blansko
59	PEŘINA VLASTIMIL	Břeclav

Tab. 6: Pokračování

Počet	Obchodní jméno / Příjmení, jméno	Okres
60	PEŘINOVÁ ŠÁRKA, Ing.	Břeclav
61	PESAUOVÁ SIMONA	Břeclav
62	PLÍŠKOVÁ KAMILA	Znojmo
63	PROCHÁZKA PETR	Břeclav
64	RACIO, s.r.o.	Břeclav
65	RÉVA RAKVICE s.r.o.	Břeclav
66	SOLARFIT s.r.o.	Brno-město
67	SONBERK, a.s.	Břeclav
68	Sonnentor s.r.o.	Hodonín
69	SPIELBERG CZ, s.r.o.	Hodonín
70	Stapleton-Springer s.r.o.	Břeclav
71	STÁVEK RICHARD, Ing.	Břeclav
72	Sun Snack s.r.o.	Znojmo
73	SVOBODA-výroba domácích knedlíků, s.r.o.	Brno-venkov
74	ŠIMÁK JIŘÍ	Břeclav
75	ŠKROBÁK STANISLAV	Hodonín
76	Šlechtitelská stanice vinařská Velké Pavlovice, a.s.	Břeclav
77	ŠMERÁK JIŘÍ	Břeclav
78	ŠPETÍKOVÁ VĚRA	Znojmo
79	ŠTĚRBA MAREK, Ing.	Brno-venkov
80	Templářské sklepy Čejkovice, vinařské družstvo	Hodonín
81	TETUR ALEŠ	Břeclav
82	VÁLKA KAREL, Ing.	Brno-venkov
83	VAŘÁK MIROSLAV	Břeclav
84	VÁVROVÁ MICHAELA	Brno-venkov
85	VAVŘÍKOVÁ EVA	Hodonín
86	Včelpo, spol. s r.o.	Blansko
87	VERITAS spol. s r.o.	Vyškov
88	Veselá biofarma, z.s.	Břeclav
89	VEVERKA TOMÁŠ	Hodonín
90	Vinařství Čech s.r.o.	Břeclav
91	Vinařství LAHOFER, a.s.	Znojmo
92	Vinařství NEPRAŠ & Co, s.r.o.	Břeclav
93	Vinařství rodiny Špalkovy s.r.o.	Znojmo
94	VÍNO SÝKORA, s.r.o.	Hodonín
95	VINSELEKT MICHLOVSKÝ a.s.	Břeclav
96	VLK FRANTIŠEK	Břeclav
97	VOLAŘÍK MIROSLAV, Ing.	Břeclav
98	Wolfberry s.r.o.	Brno-město
99	Zámecké vinařství Bzenec s.r.o.	Hodonín
100	ŽŮREK STANISLAV	Hodonín

Zdroj: MZe, 2017c

5.1.2 Producenti biopotravin v regionu Brno-město

V tabulce číslo 7 jsou uvedeni producenti potravin v regionu Brno-město, a to jak s certifikátem, tak i bez něj. Pouze dva výrobci nemají platný certifikát. Producenti s aktivním certifikátem jsou podrobně popsáni níže, kdy je u každého uvedeno datum registrace, platnost certifikátu, označení produktů/výrobků a přehled certifikovaných produktů/výrobků.

Tab. 7: Aktuální počet výrobců biopotravin v regionu Brno-město

Producenti biopotravin s aktivní registrací v regionu Brno-město	
Obchodní jméno	Činnost (Certifikát)
AGRIFIT, spol. s.r.o.	Ano
ajala s.r.o.	Ano
B-UNIPACK a.s.	Ne
CARUN PHARMACY s.r.o.	Ano
CokoBanka.cz s.r.o.	Ne
Fusion for life s.r.o.	Ano
Happy Food s.r.o.	Ano
Hortim-International, spol. s r.o.	Ano
IREL, spol. s r.o.	Ano
Monkey Brothers s.r.o.	Ano
Nonnetit s.r.o.	Ano
Organické Pole s.r.o.	Ano
SOLARFIT s.r.o.	Ano
Wolfberry s.r.o.	Ano

Zdroj: MZe, 2017c

Podrobný přehled informací o producentech biopotravin v regionu Brno-město s aktivním certifikátem

1. AGRIFIT, spol. s.r.o.

- Datum registrace: 5.2.2015
- Platnost certifikátu: 28.7.2016 - 30.9.2017
- Označení produktů/výrobků: BIO
- **Certifikované produkty/výrobky:** Sušená mrkev, sušená cibule, sušená petržel sušená tykev, sušený celer, sušený rybíz, sušené jahody, sušená jablka, jádra tykve

2. ajala s.r.o.

- Datum registrace: 13.1.2016
  - Platnost certifikátu: 13.1.2016 - 31.3.2017
  - Označení produktů/výrobků: BIO
- **Certifikované produkty/výrobky:** Čokoláda (pepř, chilli, vlašské ořechy, mandle, mořská sůl, kakaové nibsy, tmavá čokoláda, rustikální)

3. CARUN PHARMACY s.r.o.

- Datum registrace: 28.2.2014
- Platnost certifikátu: 22.2.2017 - 30.4.2018
- Označení produktů/výrobků: BIO

Certifikované produkty/výrobky: Carun konopný sirup, Carun konopný sirup s rakytníkem

4. Fusion for life s.r.o.

- Datum registrace: 16.11.2015
- Platnost certifikátu: 2.12.2016 - 1.2.2018
- Označení produktů/výrobků: BIO

Certifikované produkty/výrobky: Oříškovo-ovocné tyčinky, oříšky a semínka, sušené ovoce, Oleje, koření, superpotravinový nápoj, obchod s biopotravinami

5. Happy Food s.r.o.

- Datum registrace: 24.5.2016
- Platnost certifikátu: 24.5.2016 - 31.7.2017
- Označení produktů/výrobků: BIO

Certifikované produkty/výrobky: Hrách žlutý půlený, hrách zelený loupaný, mák mletý 100%, mák mletý 70% s cukrem, dýňové semínko, Kakaové boby, Kešu ořechy, mandle loupané, para ořechy, vlašské ořechy, lískové ořechy, tigernuts loupané, banánové chipsy, datle, goji sušené plody, mochně plody sušené/inca/, rýže dlouhozrná, jasmínová, kukuřičná kaše, pohanková kaše, vločky kukuřičné, kukuřičná mouka, pohanková mouka, rýžová mouka, jáhelná mouka, konopná mouka, tigernuts mouka hladká, bulgur pšeničný, quinoa bílá, červená, těstoviny kukuřičné (penne, vřetena, kolínka, mušle), Potravinové doplňky v podobě prášku: Chlorella, Spirulina, Mladý ječmen, Acai, Algea drink, Baobab, Camu Camu, Karob, Kakao, Lucuma, Maca, Morin-

ga, Acelora, Psyllium, Ashwagandha, Hrachový protein, Rýžový protein, Konopný protein

6. Hortim-International, spol. s.r.o.

- Datum registrace: 23.2.2009
- Platnost certifikátu: 2.7.2016 - 30.9.2017
- Označení produktů/výrobků: BIO

Certifikované produkty/výrobky: Zelenina, ovoce

7. IREL, spol.s.r.o.

- Datum registrace: 2.3.2012
- Platnost certifikátu: 31.10.2016 - 31.12.2017
- Označení produktů/výrobků: BIO

Certifikované produkty/výrobky: Ostropestřec mariánský pokrutina, Amarantová pokrutina, Panenský olej z ostropestřce mariánského, Amarantový olej standardizovaný, Amarantový olej, Ostropestřec mariánský - mouka, Amarantová mouka, Ostropestřec mariánský - sypký, Ostropestřec mariánský – granulovaný

8. Monkey Brothers s.r.o.

- Datum registrace: 16.3.2016
- Platnost certifikátu: 29.3.2016 - 13.6.2017
- Označení produktů/výrobků: BIO

Certifikované produkty/výrobky: Raw tyčinky, obchod s biopotravinami

9. Nonnetit s.r.o.

- Datum registrace: 19.3.2012
- Platnost certifikátu: 10.8.2016 - 18.10.2017
- Označení produktů/výrobků: BIO

Certifikované produkty/výrobky: Byliny, sušená zelenina, sušené ovoce

10. Organické Pole s.r.o.

- Datum registrace: 14.5.2015
- Platnost certifikátu: 7.6.2016 - 25.8.2017
- Označení produktů/výrobků: BIO

Certifikované produkty/výrobky: Obchod se zemědělskými plodinami, obchod s biopotravinami, balení

11. SOLARFIT s.r.o.

- Datum registrace: 11.12.2013
- Platnost certifikátu: 13.4.2016 - 30.6.2017
- Označení produktů/výrobků: BIO

Certifikované produkty/výrobky: Semena olejnin, obiloviny, BIO jádra tykve, oleje (ze semen rostlin)

12. Wolfberry s.r.o.

- Datum registrace: 5.11.2014
- Platnost certifikátu: 8.2.2017 - 13.3.2018
- Označení produktů/výrobků: BIO

Certifikované produkty/výrobky: Šťávy ovocné a ovocno - zeleninové, oříškové pasty, oleje, oleje lisované za studena, doplňky stravy, obchod s biopotravinami/bio nápoji

5.2 Dostupnost potravin ve vybraných prodejnách

V Brně je možné zakoupit biopotraviny v supermarketech/hypermarketech, drogeriích, specializovaných obchodech, lékárnách, trzích, gastronomických podnicích a samozřejmě je nákup potravin přes internet. Specializované obchody nabízejí možnost nákupu v kamenném i internetovém obchodě. V případě nákupu přes internet je zboží zákazníkovi přivezeno až domů. Přímý prodej, ať už prodej ze dvora či prodej na trzích je pro spotřebitele dostupný a čím dál více oblíbený. Na internetu je přehled trhů i prodejců prodávajících biopotraviny, proto si jistě každý spotřebitel dokáže najít cestu, která mu vyhovuje a kterou se dostane ke kvalitním a chutným potravinám, které byly vypěstovány v souladu s přírodou.

Pro analýzu trhu biopotravin byla vybrána následující prodejní místa:

1. Dm drogerie markt s.r.o.

Společnost dm drogerie markt s.r.o. je jedničkou na českém drogistickém trhu a patří k největším drogistickým řetězcům ve střední a jihovýchodní Evropě. V České Republi-

ce je dm od roku 1993 a dnes je u nás 221 prodejen. Dm nabízí: drogistické výrobky, kosmetiku, biopotraviny, superpotraviny, raw potraviny, biokosmetiku (Dm drogerie, 2017)

Obr. 11: Fotografie sortimentu biopotravin v Dm drogerie markt s.r.o. (fotoautorka)

Obr. 12: Fotografie výrobků dmBio (fotoautorka)

2. Zdravá výživa aneb škopek není všechno

Specializovaný obchod nabízející více jak 3 500 produktů, a to především potraviny od tuzemských dodavatelů a farmářů. Zboží lze objednat přes internet a zaslat domů, nebo odebrat v kamenné prodejně, která se nachází na adrese Cimburkova 4, NC Královo pole, Brno-město. Je zde velký výběr různých potravin, ale není zde k dostání zelenina, ovoce a maso v konvenční ani biokvalitě. Nabízený sortiment: biopotraviny, bezlepkové produkty, raw, superpotraviny, fitness, čerstvé celozrnné pečivo, chlazené produkty (i bezlaktózové), přírodní kosmetika (Ebiopotraviny.cz, 2017).

Obr. 13: Fotografie prodejny Zdravá výživa aneb škopek není všechno (fotoautorka)

3. Internetový obchod Rohlík.cz

Rohlík.cz nabízí velké množství potravin, které si lze objednat z domova. Doprava je vždy pomocí dopravce a při nákupu nad 1 200 Kč je dovoz zdarma v regionu Brno-město a také po celé Praze. Nabízený sortiment: biopotraviny, konvenční potraviny, raw, drogerie a kosmetika, věci pro zvířata, věci pro domácnost (Rohlík.cz, 2017).

4. Hypermarket Globus

Řetězec Globus nabízí elektroniku, oděvy, obuv, zahradní náčiní, sportovní vybavení, konvenční i speciální potraviny a mnoho dalších věcí. Má nejširší sortiment biopotravin mezi hypermarkety. Kromě šetrně pěstované bio zeleniny, ovoce a farmářských produktů nabízí také výrobky Alnatura, Bio nebio a CountryLife. Nachází se v městské části Brno-Ivanovice (Globus, 2014).

Obr. 14: Fotografie sortimentu biopotravin v hypermarketu Globus (fotoautorka)

5. Konvenční potraviny (hypermarket Globus)

V hypermarketu Globus je velký výběr běžných potravin, ale i speciálních potravin jako například bezlepkových, bezlaktózové potraviny, potraviny bez přidaného cukru, produkty bez palmového oleje a podobně. Globus provozuje i vlastní restaurace, ve kterých však vaří pouze z běžných potravin, a ne v bio kvalitě. (Globus, 2014)

5.3 Cenový monitoring potravin a cenové rozdíly

Cenový monitoring byl zaměřený na čtyři různé prodejny biopotravin a jednu prodejnu s konvenčními potravinami. Přehled cen je uveden v tabulce číslo 8, kde jsou vždy uvedeny potraviny za nejnižší cenu, za kterou byly v obchodě k dostání. Bylo monitorováno 38 různých druhů potravin a z toho jich bylo 12 k dostání ve všech navštívených obchodech.

Tab. 8: Přehled cen sledovaných potravin v jednotlivých obchodech

Potravina	Velikost balení	Dm drogerie markt s.r.o.	ZDRAVÁ VÝŽIVA aneb škopek není všechno	Internetový obchod Rohlik.cz	Hypermarket GLOBUS biopotraviny	Hypermarket GLOBUS konvenční potraviny
Mléko kravské trvanlivé 3,5 %	1 l	34,90	x	x	35,90	21,90
Mléko kravské čerstvé 3,5 %	1 l	x	29,00	25,90	27,90	17,90
Máslo	150 g	x	44,00	39,90	44,90	29,90
Ovocný tvaroh s jogurtem	100 g	x	14,00	14,90	14,90	11,04
Eidam 30%	100 g	x	35,00	29,90	x	21,90
Mouka celozrnná pšeničná	1 kg	29,90	34,00	34,90	38,90	26,90
Mouka celozrnná žitná	1 kg	34,90	27,00	29,90	34,90	26,90
Cizrna	500 g	59,90	52,00	59,90	59,90	38,90
Rýže Basmati	500 g	49,90	55,00	66,90	62,90	44,90
Těstoviny celozrnné (Penne, Fusilli)	500 g	27,90	42,00	x	33,90	26,90
Špagety celozrnné	500 g	59,90	48,00	59,90	32,90	26,90
Chléb žitný celozrnný	500 g	29,90	x	x	29,90	29,90
Chléb slunečnicový	500 g	x	53,00	x	39,90	36,90
Rýžové chlebičky	140 g	28,90	37,00	34,90	25,90	16,90
Sůl mořská	500 g	26,90	42,00	x	x	25,90
Cukr třtinový	1 kg	77,90	62,00	91,80	93,80	74,90
Slunečnicový olej	500 ml	69,90	109,00	118,00	59,90	24,90
Olivový olej	500 ml	134,00	145,00	189,00	129,00	99,90
Kokosový olej	100 ml	49,55	64,00	78,50	58,00	48,90
Med květový	250 g	99,90	52,00	127,50	x	54,90
Javorový sirup	250 ml	169,00	169,00	x	159,00	185,00
Kečup	500 ml	54,90	59,00	x	59,90	42,90
Hořčice	200 g	39,90	72,00	x	37,90	21,90
Mandle	200 g	119,00	138,00	x	x	69,90
Lískové ořechy	200 g	129,90	132,00	x	x	79,90
Zelený čaj - porcovaný	30 g	39,90	42,00	88,90	x	45,90
Müsli tyčinka ovocná	30 g	20,90	16,00	40,30	13,90	7,90
Hořká čokoláda 70% kaka	100 g	79,90	105,00	57,90	62,90	69,90
Džus pomerančový	1 l	69,90	72,00	x	79,90	42,90
Vejce	6 ks	x	x	59,90	49,90	37,90
Maso - kuřecí prsní	1 kg	x	x	489,00	489,00	169,00
Maso - hovězí přední	1 kg	x	x	249,00	249,00	169,00
Mrkev	1 kg	x	x	62,53	46,90	25,90
Rajčata cherry	250 g	x	x	x	49,90	23,90
Cibule	1 kg	x	x	49,90	39,90	11,90
Citrony	500 g	x	x	64,90	39,90	44,90
Jablka	500 g	x	x	43,00	59,90	15,00
Pomeranče	1 kg	x	x	79,90	74,50	29,90

1. Mléko a mléčné výrobky

Mléko trvanlivé 3,5 %, 1 l:

Dm drogerie markt s.r.o. – 34,90 Kč

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – nedostupné

Internetový obchod Rohlik.cz - nedostupné

Hypermarket Globus – 35,90 Kč

Konvenční potraviny – 21,90 Kč

Rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 14 Kč

Mléko čerstvé 3,5 %, 1 l:

Dm drogerie markt s.r.o. - nedostupné

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – 29,00 Kč

Internetový obchod Rohlik.cz – 25,90 Kč

Hypermarket Globus – 27,90 Kč

Konvenční potraviny – 17,90 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 11,10 Kč

Máslo 150 g:

Dm drogerie markt s.r.o. - nedostupné

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – 44,00 Kč

Internetový obchod Rohlik.cz – 39,90 Kč

Hypermarket Globus – 44,90 Kč

Konvenční potraviny – 29,90 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 15 Kč

Ovocný tvaroh s jogurtem, 100 g:

Dm drogerie markt s.r.o. - nedostupné

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – 14,00 Kč

Internetový obchod Rohlik.cz – 14,90 Kč

Hypermarket Globus – 14,90 Kč

Konvenční potraviny – 11,04 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 3,86 Kč

Eidam – obsah tuku v sušině 30 %, 100 g:

Dm drogerie markt s.r.o. - nedostupné

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – 35,00 Kč

Internetový obchod Rohlik.cz – 29,90 Kč

Hypermarket Globus - nedostupné

Konvenční potraviny – 21,90 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 13,10 Kč

2. Obiloviny

Mouka celozrnná pšeničná, 1 kg:

Dm drogerie markt s.r.o. – 29,90 Kč

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – 34,00 Kč

Internetový obchod Rohlik.cz – 34,90 Kč

Hypermarket Globus – 38,90 Kč

Konvenční potraviny - 26,90 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 12 Kč

Mouka celozrnná žitná, 1 kg:

Dm drogerie markt s.r.o. – 34,90 Kč

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – 27,00 Kč

Internetový obchod Rohlik.cz – 29,90 Kč

Hypermarket Globus – 34,90 Kč

Konvenční potraviny – 26,90 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 8 Kč

Rýže Basmati, 500 g:

Dm drogerie markt s.r.o. – 49,90 Kč

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – 55,00 Kč

Internetový obchod Rohlik.cz – 66,90 Kč

Hypermarket Globus – 62,90 Kč

Konvenční potraviny – 44,90 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 22 Kč

3. Těstoviny

Celozrnné (Penne, Fusilli), 500 g

Dm drogerie markt s.r.o. – 27,90 Kč

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – 42,00 Kč

Internetový obchod Rohlik.cz - nedostupné

Hypermarket Globus – 33,90 Kč

Konvenční potraviny – 26,90 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 15,10 Kč

Špagety celozrnné, 500 g:

Dm drogerie markt s.r.o. – 59,90 Kč

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – 48,00 Kč

Internetový obchod Rohlik.cz – 59,90 Kč

Hypermarket Globus – 32,90 Kč

Konvenční potraviny – 26,90 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 33 Kč

4. Pečivo

Chléb žitný celozrnný, 500 g:

Dm drogerie markt s.r.o. – 29,90 Kč

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – nedostupné

Internetový obchod Rohlik.cz - nedostupné

Hypermarket Globus – 29,90 Kč

Konvenční potraviny – 29,90 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 0 Kč

Chléb slunečnicový, 500 g:

Dm drogerie markt s.r.o. - nedostupné

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – 53,00 Kč

Internetový obchod Rohlik.cz - nedostupné

Hypermarket Globus – 39,90 Kč

Konvenční potraviny – 36,90 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 16,10 Kč

5. Dochucovadla

Sůl mořská, 500 g:

Dm drogerie markt s.r.o. – 26,90 Kč

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – 42,00 Kč

Internetový obchod Rohlik.cz - nedostupné

Hypermarket Globus - nedostupné

Konvenční potraviny – 25,90 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 16,10 Kč

Cukr třtinový, 1 kg:

Dm drogerie markt s.r.o. – 77,90 Kč

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – 62,00 Kč

Internetový obchod Rohlik.cz – 91,80 Kč

Hypermarket Globus – 93,80 Kč

Konvenční potraviny – 74,90 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 18,90 Kč

(cena bio výrobku byla nižší než cena konvenčního o 12,90 Kč)

6. Oleje:

Slunečnicový, 500 ml:

Dm drogerie markt s.r.o. – 69,90 Kč

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – 109,00 Kč

Internetový obchod Rohlik.cz – 118,00 Kč

Hypermarket Globus – 59,90 Kč

Konvenční potraviny – 24,90 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 93,10 Kč

Olivový, 500 ml:

Dm drogerie markt s.r.o. – 134,00 Kč

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – 145,00 Kč

Internetový obchod Rohlik.cz – 189,00 Kč

Hypermarket Globus – 129,00 Kč

Konvenční potraviny - 99,90 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 89,10 Kč

Kokosový, 100 ml:

Dm drogerie markt s.r.o. – 49,55 Kč

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – 64,00 Kč

Internetový obchod Rohlik.cz – 78,50 Kč

Hypermarket Globus – 58,00 Kč

Konvenční potraviny – 48,90 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 29,60 Kč

(Rozdíl mezi nejlevnějším bio a konvenčním kokosovým olejem je pouze 0,65 Kč)

7. Pochutiny

Med květový, 250 g:

Dm drogerie markt s.r.o. – 99,90 Kč

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – 52,00 Kč

Internetový obchod Rohlik.cz – 127,50 Kč

Hypermarket Globus - nedostupné

Konvenční potraviny – 54,90 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 72,60 Kč

(ve specializovaném obchodě je Bio Med květový o 2,90 Kč levnější než konvenční Med květový)

Javorový sirup, 250 ml:

Dm drogerie markt s.r.o. – 169,00 Kč

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – 169,00 Kč

Internetový obchod Rohlik.cz - nedostupné

Hypermarket Globus – 159,00 Kč

Konvenční potraviny – 185,00 Kč

Cenový rozdíl: Ve specializovaném obchodě je Bio Javorový sirup levnější o 16 Kč než konvenční Javorový sirup.

Kečup, 500 ml:

Dm drogerie markt s.r.o. – 54,90 Kč

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – 59,00 Kč

Internetový obchod Rohlik.cz - nedostupné

Hypermarket Globus – 59,90 Kč

Konvenční potraviny – 42,90 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 17 Kč

Hořčice, 200 g:

Dm drogerie markt s.r.o. – 39,90 Kč

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – 72,00 Kč

Internetový obchod Rohlik.cz - nedostupné

Hypermarket Globus – 37,90 Kč

Konvenční potraviny – 21,90 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 50,10 Kč

Müsli tyčinka ovocná, 30 g:

Dm drogerie markt s.r.o. – 20,90 Kč

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – 16,00 Kč

Internetový obchod Rohlik.cz – 40,30 Kč

Hypermarket Globus – 13,90 Kč

Konvenční potraviny – 7,90 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 32,40 Kč

Hořká čokoláda 70% kakaa, 100 g:

Dm drogerie markt s.r.o. – 79,90 Kč

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – 105,00 Kč

Internetový obchod Rohlik.cz – 57,90 Kč

Hypermarket Globus – 62,90 Kč

Konvenční potraviny – 69,90 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 35,10 Kč

(v hypermarketu Globus je hořká čokoláda v bio kvalitě levnější o 7 Kč než hořká čokoláda v běžné kvalitě)

Rýžové chlebičky, 140 g:

Dm drogerie markt s.r.o. – 28,90 Kč

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – 37,00 Kč

Internetový obchod Rohlik.cz – 34,90 Kč

Hypermarket Globus – 25,90 Kč

Konvenční potraviny -16,90 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 20,10 Kč

8. Ořechy

Mandle, 200 g:

Dm drogerie markt s.r.o. – 119,00 Kč

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – 138,00 Kč

Internetový obchod Rohlik.cz - nedostupné

Hypermarket Globus - nedostupné

Konvenční potraviny – 69,90 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 68,10 Kč

Lískové ořechy, 200 g:

Dm drogerie markt s.r.o. – 129,90 Kč

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – 132,00 Kč

Internetový obchod Rohlik.cz - nedostupné

Hypermarket Globus - nedostupné

Konvenční potraviny – 79,90 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 52,10 Kč

9. Nápoje

Zelený čaj – porcovaný, 30 g:

Dm drogerie markt s.r.o. – 39,90 Kč

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – 42,00 Kč

Internetový obchod Rohlik.cz – 88,90 Kč

Hypermarket Globus - nedostupné

Konvenční potraviny – 45,90 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 43 Kč (Bio

Zelený čaj je v DM Drogerii levnější o 6 Kč než v konvenčních potravinách)

10. Vejce

Vejce, 6 ks:

Dm drogerie markt s.r.o. - nedostupné

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – nedostupné

Internetový obchod Rohlik.cz – 59,90 Kč

Hypermarket Globus – 49,90 Kč

Konvenční potraviny – 37,90 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 22 Kč

11. Maso

Kuřecí prsní, 1 kg:

Dm drogerie markt s.r.o. - nedostupné

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – nedostupné

Internetový obchod Rohlik.cz – 489,00 Kč

Hypermarket Globus – 489,00 Kč

Konvenční potraviny – 169,00 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 320 Kč

Hovězí přední, 1 kg:

Dm drogerie markt s.r.o. - nedostupné

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – nedostupné

Internetový obchod Rohlik.cz – 249,00 Kč

Hypermarket Globus – 249,00 Kč

Konvenční potraviny – 169,00 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 80 Kč

12. Zelenina

Mrkev, 1 kg:

Dm drogerie markt s.r.o. - nedostupné

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – nedostupné

Internetový obchod Rohlik.cz – 62,53 Kč

Hypermarket Globus – 46,90 Kč

Konvenční potraviny – 25,90 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 36,63 Kč

Rajčata cherry, 250 g:

Dm drogerie markt s.r.o. - nedostupné

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – nedostupné

Internetový obchod Rohlik.cz - nedostupné

Hypermarket Globus – 49,90 Kč

Konvenční potraviny – 23,90 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 26 Kč

Cibule, 1 kg:

Dm drogerie markt s.r.o. - nedostupné

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – nedostupné

Internetový obchod Rohlik.cz – 49,90 Kč

Hypermarket Globus – 39,90 Kč

Konvenční potraviny – 11,90 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 38 Kč

13. Ovoce

Citrony, 500 g:

Dm drogerie markt s.r.o. - nedostupné

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – nedostupné

Internetový obchod Rohlik.cz – 64,90 Kč

Hypermarket Globus – 39,90 Kč

Konvenční potraviny – 44,90 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 20 Kč

Jablka, 500 g:

Dm drogerie markt s.r.o. - nedostupné

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – nedostupné

Internetový obchod Rohlik.cz – 43,00 Kč

Hypermarket Globus – 59,90 Kč

Konvenční potraviny -15,00 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 44,90 Kč

Pomeranče, 1 kg:

Dm drogerie markt s.r.o. - nedostupné

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – nedostupné

Internetový obchod Rohlik.cz – 79,90 Kč

Hypermarket Globus – 74,50 Kč

Konvenční potraviny – 29,90 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 50 Kč

Džus pomerančový, 1 l:

Dm drogerie markt s.r.o. – 69,90 Kč

Zdravá výživa, aneb škopek není všechno – 72,00 Kč

Internetový obchod Rohlik.cz - nedostupné

Hypermarket Globus – 79,90 Kč

Konvenční potraviny - 42,90 Kč

Cenový rozdíl mezi nejdražším bio výrobkem a konvenčním výrobkem: 37 Kč

Z výsledků vyplývá, že největší sortiment je v hypermarketu Globus, kde nebylo k dostání pouze 6 z 38 sledovaných potravin, v ostatních obchodech nebylo v nabídce 10 a více sledovaných potravin. V Hypermarketu Globus, na Rohlik.cz i ve Zdravé výživě jsou ceny vyšší, ale je zde mnohem širší sortiment. Ze sledovaných potravin je cena nejlevnějšího Javorového sirupu bez označení bio o 11 % vyšší než průměrná cena za Javorový sirup s označením bio. Ne všechny biopotraviny jsou tedy dražší, což jistě neplatí pro maso (o 218 % dražší), ovoce – jablka (o 343 % dražší), zeleninu – mrkev (o 211 % dražší) v bio kvalitě, ale levnější či cenově srovnatelné jsou ze sledovaných potravin například hořká čokoláda (o 9,3 % dražší), zelený čaj (o 4 % dražší) či třtinový cukr (8,6 % dražší).

5.4 Diskuse – porovnání výsledků

Porovnání výsledků průzkumu dostupnosti a cen biopotravin je provedeno na základě diplomové práce s podobným zaměřením (Paulíková, 2015) Výsledky z let 2008, 2014 s výsledky z roku 2017, které byly získány k vypracování této bakalářské práce.

V roce 2008 byl proveden monitoring cen biopotravin v bioobchodě Špalda, hypermarketu Interspar (již neexistuje ale vnímáme jej v porovnání s hypermarketem Globus), v internetovém obchodě Biotop a monitoring cen konvenčních potravin byl proveden rovněž v hypermarketu Interspar. Ze sledovaných obchodů vyšel cenově nejlépe specializovaný bioobchod Špalda, co se týče dostupnosti potravin, tak nebylo v nabídce 13 z 34 sledovaných potravin. Hypermarket Interspar a internetový obchod Biotop neměly v nabídce pouze 5 z 34 sledovaných výrobků. Biopotraviny, které byly k dostání ve všech zkoumaných obchodech byly o 86 % dražší, než konvenční potraviny v obchode Interspar. Z průzkumu v roce 2008 cenově nejhůře dopadlo maso (o 321 % dražší), zelenina a ovoce (o 306 % dražší).

V roce 2014 byl proveden monitoring cen potravin a jejich dostupnost v obchodech Hypermarket Interspar, Hypermarket Globus, internetový obchod Bioapetit a Slunečnice, obchod Zdravé výživy a biopotravin Zdravý život. Ze sledovaných obchodů vyšly jako nejlevnější internetové obchody Bioapetit a Slunečnice, kdy zde nebyly k dostání pouze 4 z 32 sledovaných potravin. V obchodě Globus a Zdravý život nebylo v nabídce 5 z 32 potravin, tudíž i zde byla dostupnost velmi dobrá. Hypermarket Interspar nenabízel ovoce, zeleninu, maso ani pečivo. Biopotraviny dostupné ve všech obchodech (15 z 32) jsou o 53 % dražší než konvenční potraviny. Největší cenový rozdíl byl jako v roce 2008, a to u masa (bio o 246% dražší). Další velké cenové rozdíly byly například u mrkve (231 %), čokolády (272 %), těstovin (177 %) a vajec (178 %).

V roce 2017 byl proveden cenový průzkum potravin a jejich dostupnost v obchodech Hypermarket Globus, Dm Drogerie markt s.r.o., internetovém obchodě Rohlik.cz a také ve specializované prodejně zdravé výživy a biopotravin Zdravý výživa aneb škopek není všechno. Vybráno bylo 38 potravin, u kterých byla zjišťována dostupnost a cena. Z výsledků vyplývá, že největší sortiment je v hypermarketu Globus, kde nebylo k dostání pouze 6 z 38 sledovaných potravin, v ostatních obchodech nebylo v nabídce 10 a více sledovaných potravin. V Hypermarketu Globus, na Rohlik.cz i ve Zdravé výživě jsou ceny vyšší, ale je zde mnohem širší sortiment. Ze sledovaných potravin je cena nejlevnějšího Javorového sirupu bez označení bio o 11 % vyšší než průměrná cena za Javorový sirup s označením bio. Ne všechny biopotraviny jsou tedy dražší, což jistě neplatí pro maso (o 218 % dražší), ovoce – jablka (o 343 % dražší), zeleninu – mrkev

(o 211 % dražší) v bio kvalitě, ale levnější či cenově srovnatelné jsou ze sledovaných potravin například hořká čokoláda (o 9,3 % dražší), zelený čaj (o 4 % dražší) či třtinový cukr (8,6 % dražší).

Celkové shrnutí výsledků

V roce 2008 byly biopotraviny dostupné ve všech obchodech dražší o 86 %. V roce 2014 byly biopotraviny dostupné ve všech obchodech dražší o 53 %. V roce 2017 byly biopotraviny dostupné ve všech obchodech dražší o 47 %.

6 ZÁVĚR

Bakalářská práce řešila Analýzu trhu biopotravin a jejich dostupnost v regionu Brno-město – Jihomoravském kraji. Práce byla rozdělena do dvou částí, a to na literární a experimentální.

V literární části byl definován pojem ekologické zemědělství, ale také jeho principy a cíle. Byly zmíněny také předsudky, které mají lidé vůči ekologickému zemědělství, a to i přesto, že je ekologické zemědělství v souladu s přírodou a mohou se sami přesvědčit o původu potravin na farmách či statcích, odkud si mohou také rovnou odebrat ekologicky vypěstované produkty. Část práce byla věnována i legislativě ekologického zemědělství, jehož podmínky v České republice stanovuje zákon č. 242/2000 Sb. a dále se řídí nařízeními a vyhláškou. Při zaměření se na biopotraviny byly přiblíženy kontrolní a certifikační orgány, grafické označení, které musí produkty původem z ekologického zemědělství vždy mít na svém obalu či dokumentu a přiblížena byla i specifika výroby biopotravin. Práce také obsahuje hlavní kategorie vyráběných potravin v České republice a je rozebírána distribuce, poptávka a obchod s biopotravinami.

Experimentální část byla zaměřena na zjištění počtu producentů v regionu Brno-město, kde bylo šetření provedeno podrobněji a dále zjištění producentů biopotravin v Jihomoravském kraji, zde byl již pouze uveden počet a okres, ve kterém subjekt provozuje svoji činnost. Velmi důležitou částí byl cenový monitoring potravin ve vybraných prodejnách, kde se zjišťovaly ceny 38 potravin, a to jak původem z konvenční, tak i bioprodukce. Po nasbírání informací, včetně pořízení fotografií, bylo provedeno cenové porovnání, při kterém bylo zjištěno, že sledované biopotraviny (dostupné ve všech obchodech) byly o 47 % dražší než potraviny konvenční. Ze čtyř vybraných obchodů byla největší dostupnost i výběr v Hypermarketu Globus a v internetovém obchodě Rohlik.cz.

Při porovnávání výsledků z minulých let bylo zjištěno, že se sortiment biopotravin neustále rozšiřuje a jsou k dostání i věci, které mnohdy nekoupíme ani v běžné kvalitě. Ceny biopotravin jsou stále dost vysoké, což je způsobeno vyššími náklady na výrobu, nižšími výnosy (zákaz používání nepovolených přípravků), ale také tím, že ekologický zemědělec poskytuje svým zvířatům větší pohodlí a snaží se jim vytvářet přirozené prostředí.

Hlavní vize ekologického zemědělství je, že bude EZ do roku 2020 plně rozvinutým odvětvím se všemi odpovídajícími aspekty, kterými jsou stabilní trh, služby a státní

politika podporující poskytování veřejných statků, včetně aspektů týkajících se životního prostředí a pohody zvířat (MZe, 2010).

Můžeme očekávat, že se ekologické zemědělství a trh biopotravin bude stále více rozvíjet a je k zamyšlení, zda lidé začnou brát ohled na životní prostředí a budou kupovat větší množství biopotravin, které jsou vypěstovány ekologicky nebo zda budou k přírodě lhostejní, a i nadále budou nakupovat pouze podle cen.

7 POUŽITÁ LITERATURA A PRAMENY

ČERVENKA, Jaroslav a Kateřina KOVÁŘOVÁ, 2005. *Biopotraviny*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta. ISBN 80-213-1404-4.

Dm drogerie, 2017: *DM Drogerie markt s.r.o.* [online]. ©2017 [cit. 2017-03-23]. Dostupné z: http://www.dm-drogeriemarkt.cz/cz_homepage/otazky/

Ebiopotraviny, 2017. *Zdravá výživa aneb škopek není všechno* [online]. ©2001-2017 [cit. 2017-03-23]. Dostupné z: <http://www.ebiopotraviny.cz/>

GLOBUS, 2014. [online]. ©2014 [cit. 2017-03-23]. Dostupné z: <https://www.globus.cz/brno/o-nas.html#>

GUTHOVÁ, Zuzana a Věra SOUKUPOVÁ, 2005. *Průvodce ekospotřebitele*. 3., upr. vyd. České Budějovice: Rosa. ISBN 80-254-4173-3.

IFOAM ORGANICS INTERNATIONAL: THE PRINCIPLES OF ORGANIC AGRICULTURE, 2014. [online]. [cit. 2017-04-01]. Dostupné z: <http://www.ifoam.bio/en/organic-landmarks/principles-organic-agriculture>

MOUDRÝ, Jan a Jaroslav PRUGAR, 2001. *Kvalita, zpracování a odbyt bioproduktů*. České Budějovice: Jihočeská univerzita, Zemědělská fakulta. ISBN 80-7040-526-0.

MOUDRÝ, Jan a kolektiv, 2007. *Ekologické zemědělství: vysokoškolská učebnice*. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zemědělská fakulta. ISBN 978-80-7394-046-1

MOUDRÝ, Jan a kolektiv, 2007a. *Základní principy ekologického zemědělství*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zemědělská fakulta, Katedra agroekologie.

MZe, 2010: *Akční plán ČR pro rozvoj ekologického zemědělství a produkci biopotravin*. MZe a ČTPEZ, 36 s. ISBN 978-80-7434-007-9

MZe, 2015: *Ročenka 2015: Ekologické zemědělství v České republice*. Praha: Ministerstvo zemědělství České republiky, 2016. ISBN 978-80-7434-333-9

MZe, 2017. *Struktura půdního fondu v EZ* [online]. ©2009-2017 [cit. 2017-03-24]. Dostupné z:

<http://eagri.cz/public/app/eagriapp/EKO/Prehled/StatistikaPlocha.aspx?stamp=1493239016497>

MZe, 2017a. *Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský* [online]. ©2009-2017 [cit. 2017-03-24]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/ukzuz/portal>

MZe, 2017b: *Biopotraviny* [online]. ©2009-2017 [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/biopotraviny/>

MZe, 2017c: *Ekologické subjekty* [online]. ©2009-2017 [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <https://eagri.cz/public/app/eagriapp/EKO/Prehled/Prehled.aspx?stamp=636287321122219712>

MZe, 2017d: *Loga pro ekologické zemědělství* [online]. ©2009-2017 [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/zivotni-prostredi/ekologicke-zemedelstvi/loga-a-znaceni/>

MZe, 2017e: *Přehled ekologických subjektů* [online]. ©2009-2017 [cit. 2017-04-08]. Dostupné z: <https://eagri.cz/public/app/eagriapp/EKO/Prehled/Prehled.aspx?stamp=636275053529548191>

MZe, 2017f. *Výměra půdy v EZ* [online]. ©2009-2017 [cit. 2017-03-24]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/app/eagriapp/EKO/Prehled/StatistikaKraj.aspx?stamp=1493037824493>

PAULÍKOVÁ, Michaela, 2015. *Analýza trhu biopotravin v České republice a jejich cenový monitoring* [online]. Brno, [cit. 2017-04-26]. Diplomová práce. Mendelova univerzita. Vedoucí práce Ing. Tamara Dryšová, Ph.D.

Právní předpisy pro ekologické zemědělství a produkci biopotravin 2015. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2015. ISBN 978-80-7434-240-0.

Nové nařízení EU o biopotravinách a ekologickém zemědělství: (ES) č.834/2007: požadí, zhodnocení, interpretace. Olomouc: Bioinstitut, 2009. ISBN 978-80-87371-07-7.

PRO-BIO, 2010: *Ekologické zemědělství a biopotraviny: otázky a odpovědi pro ekoprodukce.* Praha: PRO-BIO Liga ochrany spotřebitelů potravin a přátel ekologického zemědělství, 2010. ISBN 978-80-904223-2-2.

REDLICOVÁ, R. -- BEČVÁŘOVÁ, V. -- VINOHRADSKÝ, K., 2014. *Vývoj ekologického zemědělství ČR v ekonomických souvislostech.* 1. vyd. Brno: Mendelova univerzita v Brně. 91 s. ISBN 978-80-7509-173-4.

Rohlik.cz, 2017. [online]. 2017 [cit. 2017-03-23]. Dostupné z:

<https://www.rohlik.cz/stranka/kontakt>

ŠARAPATKA B., URBAN J. a kol., 2006: *Ekologické zemědělství v praxi.* Šumperk: PRO-BIO, 502 s. ISBN 978-80-903583-0-0

ŠEJNOHOVÁ, Hana a kol., 2014. *Statistická šetření ekologického zemědělství Základní statistické údaje.* UZEI: Brno, Výstup č. 2. Dostupné z:

http://eagri.cz/public/web/file/370129/zprava_statisticka_EZ_TU_4212_2013.pdf

URBAN, J. -- ŠARAPATKA, B. a kol. *Ekologické zemědělství: učebnice pro školy i praxi.* 1. vyd. Praha: MŽP, 2003. 280 s. ISBN 80-7212-274-6.

Značení biopotravin [online]. [cit. 2017-04-08]. Dostupné z:

<http://biospotrebitel.cz/chci-znat-bio/jak-poznam-bio/znaceni-biopotravin>

Legislativa ekologického zemědělství

Úplné nařízení Rady (ES) 834/2007 o ekologické produkci a označování produktů a o zrušení nařízení (EHS) č. 2092/91. Dostupné z:

<http://www.kez.cz/sites/default/files/dokumenty/2015-834-2007-10062013.pdf>

Nařízení Komise (ES) 889/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů, pokud jde o ekologickou produkci, označování a kontrolu. Dostupné z:

<http://www.kez.cz/sites/default/files/dokumenty/2015-889-2008-19122014.pdf>

Nařízení Komise (ES) č. 1235/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 834/2007, pokud jde o opatření pro dovoz ekologických produktů ze třetích zemí. Dostupné z: http://www.kez.cz/sites/default/files/dokumenty/Zakon_5.pdf

Nařízení Komise (ES) č. 710/2009, kterým se mění nařízení (ES) č. 889/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 834/2007, pokud jde o stanovení prováděcích kontrol ohledně ekologické produkce živočichů pocházejících z akvakultury a produkce mořských řas. Dostupné z: http://www.kez.cz/sites/default/files/dokumenty/narizeni_710_09-akvakultura.pdf

Nařízení Komise (EU) č. 271/2010, kterým se mění nařízení (ES) č. 889/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 834/2007, pokud jde o log Evropské unie pro ekologickou produkci. Dostupné z: <http://www.kez.cz/sites/default/files/dokumenty/LOGO.pdf>

Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, s komentářem. Dostupné z: http://www.kez.cz/sites/default/files/dokumenty/Zakon_1.pdf

Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 16/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém zemědělství. Dostupné z: http://www.kez.cz/sites/default/files/dokumenty/Zakon_2.pdf

8 SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1: Půda obhospodařovaná ekologickými zemědělci v ČR

Obr. 2: Výměra půdy v ekologickém zemědělství v jednotlivých krajích ČR

Obr. 3: Grafický znak (barevný) pro označení produktů z ekologického zemědělství v EU

Obr. 4: Grafický znak (černobílý) pro označení produktů z ekologického zemědělství v EU

Obr. 5: Grafický znak (barevný) pro označení produktů z ekologického zemědělství v České republice

Obr. 6: Grafický znak (černobílý) pro označení produktů z ekologického zemědělství v České republice

Obr. 7: Vývoj počtu registrovaných výrobců biopotravin v letech 2010-2015

Obr. 8: Podíl hlavních odbytových míst na celkovém obratu biopotravin

Obr. 9: Obrat biopotravin na jednotlivých odbytových místech za rok 2014

Obr. 10: Podíl hlavních kategorií potravin na celkovém obratu biopotravin v letech 2005-2014

Obr. 11: Fotografie sortimentu biopotravin v Dm drogerie markt s.r.o.

Obr. 12: Fotografie výrobků dmBio

Obr. 13: Fotografie prodejny Zdravá výživa aneb škopek není všechno

Obr. 14: Fotografie sortimentu biopotravin v hypermarketu Globus

9 SEZNAM TABULEK

Tab. 1: Výměra půdy v ekologickém zemědělství v jednotlivých krajích ČR

Tab. 2: Podíl hlavních odbytových míst na celkovém obratu biopotravin v letech 2005–2014

Tab. 3: Podíl hlavních kategorií potravin na celkovém obratu biopotravin v letech 2005–2014

Tab. 4: Přehled a počty ekologických subjektů

Tab. 5: Počet vybraných činností, kterými se ekologický zemědělec zabývá

Tab. 6: Aktuální počet výrobců biopotravin v Jihomoravském kraji

Tab. 7: Aktuální počet výrobců biopotravin v regionu Brno-město

Tab. 8: Přehled cen sledovaných potravin v jednotlivých obchodech